



Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai

2015-09-14 Nr. 1400- 326

Algirdo g. 27A, Vilnius

DĖL 900/1800 MHZ AUKCIONO SĄLYGŲ APRAŠO PROJEKTO

Dėkojame už galimybę pateikti savo pastabas bei komentarus Aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 880-915 MHz ir 925-960 MHz suporuotos radijo dažnių juostos bei 1710-1785 MHz ir 1805-1880 suporuotos radijo dažnių juostos sąlygų aprašo projektui (toliau – Aprašas). Sveikiname Ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) siekį surengti skaidrų 900/1800 MHz radijo dažnių aukcioną, kuris būtų paremtas nediskriminaciniais principais, neteikiant bet kokių privilegijų nei vienam iš rinkos dalyvių. Esame įsitikinę, kad 900/1800 MHz radijo dažniai turi būti skirstomi ir naudojami tokiu būdu, kad judriojo ryšio paslaugų kokybė vartotojams nuolat gerėtų diegiant naujas, inovatyvias technologijas, būtų apsaugoti vartotojų interesai ir jų būklė nepablogėtų, lyginant su egzistuojančia šiuo metu. Vis dėlto, kai kurios Aprašo nuostatos mums kelia susirūpinimą.

UAB „Bitė Lietuva“ (toliau – Bitė Lietuva) 2015 m. rugsėjo 11 d. pateikė Tarnybai prašymą dėl termino pastabų pateikimui pratęsimo, tačiau Tarnyba neoficialiai atsisakė jį pratęsti, o į oficialų prašymą nepateikė atsakymo, todėl šiuo raštu teikiame pradines pastabas, kurias ketiname vėliau papildyti/koreguoti.

Žemiau pateikiame savo nuomonę, dėl Aprašo sąlygų.

1. **Dėl galimos valstybės pagalbos ir garantijos bei pradinio mokėjimo dydžio.** Šiuo metu Aprašo 27.12.1 punktą numato, kad pateikiamos garantijos dydis yra 500 000 eurų, Aprašo 67.1 punktą numato, kad pradinės įmokos dydis yra 500 000 eurų, o Aprašo 67.2 punktą numato, kad likusi įmokos dalis proporcingai išskaidoma 15 metų terminui. Tiek garantijos, tiek pradinės įmokos tinkamo dydžio nustatymu siekiama užtikrinti, kad aukcione dalyvaujantys asmenys būtų finansiškai pajėgūs investuoti į atitinkamus radijo dažnius bei tinklus, o taip pat tinkamai subalansuoti vėlesnius mokėjimus už aukcione įsigytus dažnius.

Aprašo 27.12.1, 67.1 ir 67.2 punktų sąlygos, mūsų nuomone, sudaro nepagrįstai palankias galimybes AB “Lietuvos radijo ir televizijos centras” (toliau – LRTC) dalyvauti aukcione, kadangi yra pagrįstų abejonių, ar LRTC apskritai yra finansiškai pajėgi dalyvauti aukcione.

Kaip nurodoma viešai skelbiamoje informacijoje,¹ vien 2013 m. LRTC patyrė 1 856 471 EUR nuostolių, o 2014 m. gavo tik 71 944 EUR dydžio pelną.

Aprašo 6 p. nustatyta, kad pradinė aukciono kaina yra 5 mln. EUR, o 7 p. nurodyta, jog ribinė aukciono kaina – 80 mln. EUR. Bitė Lietuva vertinimu, Aprašo 67.1 ir 67.2 p. nuostatos, susijusios su mokėjimų atidėjimu, sąmoningai įtrauktos į Aprašo nuostatas, kad jame galėtų dalyvauti ir LRTC. Nesant šių sąlygų ir atsižvelgus į finansinius LRTC veiklos rodiklius, LRTC negalėtų dalyvauti aukcione, t.y. neturėtų galimybės sumokėti net pradinės aukciono kainos – 5 mln. EUR.

Tokias mūsų išvadas patvirtina tai, jog aptariamose Aprašo nuostatos Tarnybos tvirtinamuose aukcionų ar konkursų aprašuose anksčiau nebuvo nustatomos. Pavyzdžiui, 2014 m. kovo 14 d. Tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. IV-389 patvirtintose Aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 2560-2570 MHz ir 2680-2690 MHz suporuotos radijo dažnių juostos ir 2570-2620 MHz radijo dažnių juostos sąlygose apskritai nebuvo galimybės atidėti mokėjimų.

2013 m. vykdyto aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 791-821 MHz ir 832-862 MHz radijo dažnių juostos sąlygų apraše buvo numatyta, kad garantijos dydis yra 10 % nuo ribinės kainos (ribinė kaina tuo metu buvo numatyta 80 milijonų litų), o pradinė įmoka ne mažesnė nei 30 % aukcione pasiūlytos kainos, likusią įmokos dalį proporcingai išskaidant ne ilgesniam nei 5 metų laikotarpiui, jei pateikiamas motyvuotas laimėtojo prašymas ir Tarnyba priima atitinkamą sprendimą.

Taip pat ir kituose Tarnybos vykdytuose aukcionuose bei konkursuose dėl radijo dažnių (kanalų) suteikimo mokėjimo atidėjimo galimybė nebuvo numatyta (pvz., Tarnybos direktoriaus 2011 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 1V-1091 patvirtintame Viešojo konkurso suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 2500-2560 MHz ir 2620-2680 MHz radijo dažnių juostų sąlygų apraše).

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (**Įstatymas**) 3 str. 3 d. 4 p. numatyta, kad radijo dažnių ištekliai yra viena iš valstybės nematerialaus turto dalių. Todėl radijo dažnių (kanalų) valdymas ir naudojimas turi būti pagrįstas Įstatymo 9 str. įtvirtintais visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais.

Svarbu tai, kad LRTC be minėtomis Aprašo nuostatomis faktiškai teikiamos neteisėtos valstybės pagalbos neturi finansinių galimybių įgyvendinti Apraše numatytų įpareigojimų. Be to, Tarnyba, Apraše nenustatydama jokių patikimų finansinių saugiklių ir sudarydama sąlygas neteisėtai valstybės pagalbai, pažeidžia Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (**KĮ**) 4 str. nuostatas, taip pat Įstatymo 9 str. nustatytus principus. LRTC galimas dalyvavimas aukcione kelia riziką, kad LRTC laimėjimo aukcione atveju būtų valstybė kaip pagrindinis

¹ http://www.telecentras.lt/upload/ataskaitos/metines/IFRS_LRTC_2014_galutinis%202015_04_29.pdf.

LRTC akcininkas privalės užtikrinti LRTC įsipareigojimų vykdymą, tokiu būdu dar kartą teikdama neteisėtą valstybės pagalbą.

Visos Apraše numatytos finansinės lengvatos (tiek dėl mokėjimo atidėjimo, tiek dėl pradinės įmokos), mūsų vertinimu, kelia abejonių, ar aukciono laimėtojas galės tinkamai įgyvendinti prisiūmtus įsipareigojimus. Tuo atveju, jeigu Aprašo 20.1 ir 21 p. numatyti įpareigojimai nebus įgyvendinti, nukentės paslaugų vartotojai, Tarnyba bus priversta organizuoti naują aukcioną ar konkursą, tokiu būdu pažeidžiant viešąjį interesą, vartotojų teises, darant žalą valstybės biudžetui.

Be to, jei Europos Komisija patvirtintų neteisėtos valstybės pagalbos teikimo LRTC faktą, LRTC turėtų grąžinti suteiktą valstybės pagalbą, o dabartiniai rinkos dalyviai galėtų kreiptis dėl konkurencijos iškreipimo, o tai taip pat gali lemti LRTC atsakomybę bei valstybės biudžeto naudojimą žalai atlyginti.

Valstybės išteklių perdavimas ūkio subjektui, kuris tinkamai negali vykdyti finansinių įsipareigojimų, prieštarauja Įstatyme nurodytiems principams, ypač atsižvelgiant į tai, kad visi kiti rinkos dalyviai (ir potencialūs aukciono dalyviai) finansiškai yra pajėgūs minėtus mokėjimus atlikti iškart, netaikant mokėjimo atidėjimo nuostatų.

Mūsų nuomone, aptariamos Aprašo nuostatos neužtikrina šių principų laikymosi, kadangi valstybės turtas gali būti perduodamas naudoti ūkio subjektui, kuris turi nepagrįstą konkurencinį pranašumą dėl jam galimai neteisėtomis Aprašo sąlygomis suteikiamos valstybės pagalbos. Tokie veiksmai prieštarauja ir KĮ 4 str. normoms, draudžiančioms viešojo administravimo subjektams privilegijuoti atskirus rinkos dalyvius ar jų grupes.

Kaip teisingai buvo nurodyta Tarnybai pateiktame Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2015 m. rugsėjo 1 d. rašte Nr. (21.5-62)3-4534 „Dėl valstybės dalyvavimo elektroninių ryšių rinkoje“, „valstybei reikėtų vengti per savo kontroliuojamus ūkio subjektus ūkinę veiklą vykdyti tose rinkose, kuriose jau efektyviai veikia privatūs ūkio subjektai.“ Kartu buvo pabrėžta, kad „valstybė (...) gali siekti įvairiais būdais savo kontroliuojamam ūkio subjektui sudaryti palankesnes veiklos sąlygas nei kitiems rinkoje veikiantiems ūkio subjektams (...). Tokie viešojo administravimo subjekto veiksmai yra Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimas.“

Bitė Lietuva nuomone, aptariamos Aprašo sąlygos pažeidžia valstybės pagalbos reguliavimo principus, Įstatymo nuostatas ir KĮ 4 str. normas. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje pabrėžiama, kad KĮ 4 str. „pažeidimas gali būti konstatuojamas, kai nustatoma šių trijų aplinkybių visuma: 1) valstybės valdymo ar savivaldos institucijos teisės aktas ar sprendimas teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes; 2) dėl tokio sprendimo atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje

konkuruojantiems ūkio subjektams; 3) skirtingos konkurencijos sąlygos nėra sąlygotos Lietuvos Respublikos įstatymų vykdymu.“²

Aptariamu atveju egzistuoja visos anksčiau nurodytos sąlygos, kadangi Aprašo nuostatos suteikia nepagrįstą pranašumą LRTC dėl tokių sąlygų galėsiančiam dalyvauti aukcione ir vykdyti mokėjimus dalimis (nors visi kiti rinkos dalyviai šiuos mokėjimus gali atlikti be mokėjimo atidėjimo). Todėl prašome Jus apsvarstyti šiame rašte nurodytą poziciją ir atitinkamai pakoreguoti Aprašo 67.1 p. nuostatas, kad vienam ūkio subjektui nebūtų suteikiamas nepagrįstas konkurencinis pranašumas (pradinė įmoka siektų nemažiau nei 50 % laimėtojo pasiūlytos kainos arba visa kaina būtų mokama iš karto), o pateikiama banko garantija siektų 10 % ribinės kainos (vietoje dabar Apraše numatyto 10 % nuo minimalios kainos).

2. **Dėl finansinių reikalavimų.** Mūsų vertinimu, Aprašo nuostatose nustatyti nepakankami finansinių saugiklių reikalavimai, kurie turėtų užtikrinti, jog aukcioną laimėsiantis ūkio subjektas galės tinkamai ir sėkmingai teikti viešojo judriojo ryšio tinklo paslaugas. Atsižvelgiant į tai, kad aukcioną laimėsiančio tiekėjo aprėptis viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos GSM, UMTS ir (arba) LTE tinklais jau 2017 m. lapkričio 1 d. turi siekti ne mažiau kaip 98% Lietuvos teritorijos (Aprašo 20.1 p.), aukcione dalyvausiantis tiekėjas turi būti finansiškai pasirengęs įgyvendinti šį įpareigojimą itin operatyviai, tam turėdamas ir atitinkamas apyvartines lėšas bei kitus finansinius išteklius. Akivaizdu, kad Tarnyba turėtų siekti, jog riboti valstybės ištekliai būtų naudojami tik tokių ūkio subjektų, kurie yra finansiškai pajėgūs įgyvendinti minėtus įpareigojimus. Priešingu atveju kyla grėsmė, kad įpareigojimai apskritai bus neįgyvendinti, tokiu būdu pažeidžiant teisės aktų reikalavimus ir viešąjį interesą.

Aprašas nenumato jokių saugiklių tuo atveju, jei leidimo turėtojas, neturėjęs leidimo naudoti radijo dažnius iš 900 MHz ir 1800 MHz radijo dažnių diapazonų iki 2017 m. spalio 31 d., neįvykdys reikalavimo užtikrinti, kad teritorija, kurioje teikiamos viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos GSM, UMTS ir (arba) LTE tinklais nuo 2017 m. lapkričio 1 d. aprėptų nemažiau kaip 98 % Lietuvos teritorijos, išskyrus tai, kad jis gali netekti suteiktų radijo dažnių Tarnybos sprendimu. Atsižvelgiant į šio reikalavimo svarbą, manome, kad toks saugiklis nėra pakankamas ir turėtų būti numatyti papildomi saugikliai, užtikrinantys šio reikalavimo įvykdymą. Vienas tokių saugiklių galėtų būti banko garantijos pateikimas ne mažiau kaip 30 milijonų eurų sumai, kuri galiotų iki 2017 m. spalio 31 d. ar įrodymai, kad komerciniai bankai yra pasiruošę tokią sumą paskolinti aukciono dalyviui. Kitas variantas galėtų būti reikalavimas, kad aukciono dalyvio EBITDA būtų ne mažesnė nei 20 milijonų eurų pastaruosius 3 metus. Tokios priemonės turėtų užtikrinti, kad aukciono dalyvis įvykdys

² Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. birželio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A882-762/2009, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. kovo 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A822-2563/2011, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. birželio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1581-502/2015.

reikalavimą, kad teritorija, kurioje teikiamos viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos GSM, UMTS ir (arba) LTE tinklais, nuo 2017 m. lapkričio 1 d. aprėptų nemažiau kaip 98 % Lietuvos teritorijos.

3. **Dėl reikalavimo užtikrinti GSM/UMTS/LTE tinklų padengimą.** Aprašo 20.1 punkte numatyta, kad leidimo laimėtojas privalo užtikrinti, kad teritorija, kurioje teikiamos viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos GSM, UMTS ir (arba) LTE tinklais nuo 2017 m. lapkričio 1 d. aprėptų nemažiau kaip 98 % Lietuvos teritorijos. Jei teisingai suprantame šią Aprašo nuostatą, tai pakanka, kad leidimo turėtojas padengtų 98 % Lietuvos teritorijos tik viena iš aukščiau nurodytų technologijų. Atkreipiame Tarnybos dėmesį į tai, kad šiuo metu Bitė Lietuva judriojo ryšio tinkle yra apie 120 000 įrenginių (apie 12% visų įrenginių), palaikančių LTE technologiją. Manome, kad 2017 m. pabaigoje tokių įrenginių skaičius gali siekti apie 30-35% visų įrenginių, veikiančių Bitė Lietuva tinkle. Akivaizdu, kad apie du trečdaliai visų įrenginių 2017 m. pabaigoje nepalaikys LTE technologijos ir jų naudotojai neturės galimybės gauti judriojo ryšio paslaugų savo turimais galiniais įrenginiais. Vien Bitė Lietuva abonentams, šiuo metu besinaudojančiais galiniais įrenginiais, palaikančiais 2G arba 3G technologiją, pakeisti juos į palaikančius LTE technologiją gali kainuoti apie 150 mln. EUR. Tai didžiulė finansinė našta vartotojams, besinaudojantiems viešojo judriojo ryšio paslaugomis. Atsižvelgiant į tai, manome, kad 98 % Lietuvos teritorijos turi būti privaloma padengti GSM arba UMTS tinklu (kad nepabloginti situacijos esamiems vartotojams). LTE padengimas taip pat turėtų būti privalomas, siekiant diegti inovacijas ir naujos kartos tinklus, tokiu būdu šis Aprašo įpareigojimas, mūsų nuomone, turėtų apimti įpareigojimą plėtoti GSM/LTE arba UMTS/LTE tinklus ir jais padengti ne mažiau kaip 98 % Lietuvos teritorijos. Tokia nuostata turėtų galioti bent iki 2020 m., kai, mūsų vertinimu, galinių įrenginių, nepalaikančių UMTS ar LTE technologijų, praktiškai neliks.

4. **Dėl radijo dažnių blokų.** Pažymime, kad Tarnybos pozicija, kai po kiekvieno dažnių leidimo periodo pasibaigimo yra rengiami aukcionai gali stipriai įtakoti operatoriaus investicijas į tinklą dėl aiškaus tęstinumo nebuvimo. Iš esmės remiame Tarnybos poziciją dėl 3 radijo dažnių blokų, nes tik toks radijo dažnių suskirtymas garantuoja aukštos kokybės judriojo ryšio paslaugas, įskaitant duomenų perdavimo greitį bei talpą.

Vis dėlto, Apraše siūlomo radijo dažnių juostų paskirstymo atveju nėra suteikiamos vienodos sąlygos visiems potencialiems aukciono dalyviams. Viena iš siūlomų radijo dažnių juostų turi griežtų apribojimų, kurie neleis operatoriui užtikrinti šiai dienai esančių paslaugų kokybės, o tai pat tai pareikalaus didelių papildomų investicijų į tinklą (A1 blokas). Radijo dažnių perskirstymas tokiu būdu kaip numatyta Apraše šiai dienai neturi aiškaus komercinio pagrindimo t.y. potencialiai įgyjami pranašumai sujungus radijo dažnių juostas pagal šios dienos technologijų vystymo tendencijas galės būti panaudoti tik po 7-8 metų, kai bus atsisakinėjama GSM technologijos 900 MHz radijo dažnių juostoje, t.y. praėjus pusei termino, kuriam išduodamas leidimas naudoti šią radijo dažnių juostą. Pats dažnių perskirstymo įgyvendinimo procesas reikalauja ilgo paruošiamojo darbo bei didelių

investicijų, egzistuoja reali rizika, kad tokiu atveju bus sutrikdytas visų šiuo metu veikiančių judriojo ryšio operatorių darbas visoje šalyje.

Bet koks dažnių perskirtymas, lyginant su dabar egzistuojančiu, privers operatorius keisti klientams sumontuotą vidinę stiprinimo įrangą t.y. kartotuvus. Šiai dienai vien Bitė Lietuva tinkle jų yra apie 600 vnt., vieneto kaina siekia apie 700 EUR, o įvertinant keitimo darbus šios išlaidos sudarytų apie 0,5 mln EUR.

Atkreipiame ypatingą dėmesį į tai, kad vien dėl dažnių perskirstymo pagal Aprašo nuostatas vienas iš operatorių gali patirti apie 10 mln. EUR papildomų investicijų dėl labai griežtų reikalavimų A1 juostai su Baltarusijos pasieniu. Šios papildomos investicijos buvo paskaičiuotos tokiu būdu - į 30 km atstumą nuo sienos patenka 60 bazinių stočių, kadangi GSM 900 MHz panaudojimo galimybė bus labai ribota, vadinasi reikėtų pajėgumus perkelti į GSM1800 MHz radijo dažnių juostą, o tai padvigubintų bazinių stočių skaičių. Tokiu būdu tektų pakeisti įrangą 60 bazinių stočių ir pastatyti 60 visiškai naujų bazinių stočių. Įvertinant, kad bazinę stotį pastatyti kainuoja apie 60 000 – 70 000 EUR priklausomai nuo konstrukcijų, tai papildomai gali kainuoti iki 10 mln EUR. Akivaizdu, kad A1 radijo dažnių blokas yra gerokai mažesnės vertės, nei kiti A blokai.

Siūlome pakeisti Aprašą ir numatyti, kad radijo dažniai (A blokai) būtų paskirstyti tokiu pačiu būdu, kaip yra suskirstyti dabar, o po 7-8 metų, kai bus atsisakoma GSM technologijos juos perskirsyti tarp tuo metu leidimus turinčių operatorių. Tokiu būdu būtų išvengta nebūtinų investicijų į tinklą, kurių nauda taps reali tik po 8 metų.

5. **Dėl bazinių stočių skaičiaus.** Aprašo 23 punktą numato, kad siekiant užtikrinti paslaugų gavėjams Aprašo 9 punkte nurodytų paslaugų tęstinumą, leidimo turėtojas, neturėjęs leidimo naudoti radijo dažnius iš 900 MHz ir 1800 MHz radijo dažnių diapazonų iki 2017 m. spalio 31 d., ne vėliau kaip iki 2016 m. gruodžio 31 d. privalo turėti ne mažiau kaip 200 Tarnyboje užregistruotų bazinių stočių, veiksiančių 900 MHz ir 1800 MHz radijo dažnių diapazonuose. Šis reikalavimas iš esmės užtikrina 98 % teritorijos padengimo reikalavimą. Mūsų vertinimu, tokiam teritorijos padengimui reikalinga apie 900-1000 bazinių stočių. Atsižvelgiant į tai, kad 2016 m. gruodžio 31 d. nuo aukciono tikėtinos pabaigos iki teisės naudoti leidimus 900 MHz ir 1800 MHz radijo dažnių diapazonuose pradžios 2017 m. lapkričio 1 d. bus praėję daugiau nei pusė viso termino, būtų pagrįsta numatyti leidimo turėtojui pareigą iki 2016 m. gruodžio 31 d. pastatyti daugiau nei pusė visų reikalingų bazinių stočių. Siūlome, kad Aprašo 23 punkte numatytas minimalus bazinių stočių skaičius tokiu atveju būtų 500.

6. **Dėl bazinių stočių vietų.** Manome, kad leidimo turėtojas, neturėjęs leidimo naudoti radijo dažnius iš 900 MHz ir 1800 MHz radijo dažnių diapazonų iki 2017 m. spalio 31 d., ne vėliau kaip iki 2017 m. kovo 31 d. papildomai privalo pateikti įrodymus, kad turės galimybę iki 2017 m. spalio 31 d. pastatyti nemažiau kaip 900-1000 bazinių stočių. Tokiais įrodymais

turėtų būti žemės ar kito nekilnojamojo turto nuomos ar kitos sutartys, kurių pagrindu atitinkamame žemės sklype ar kitame nekilnojamojo turto objekte bus talpinama bazinės stoties įranga arba atitinkamo nekilnojamojo turto nuosavybės teisę liudijantys dokumentai. Kartu turėtų būti pateikiamas ir numatomų statyti bazinių stočių išdėstymo planas.

7. **Dėl abonentų skaičiaus reikalavimo.** Aprašo 17.3 punktas numato, kad aukciono dalyvis turi turėti ne mažiau kaip 20 000 abonentų. Manome, kad toks skaičius nėra pakankamas. Šiuo metu Bitė Lietuva tinkle 900/1800 MHz radijo dažniais teikiamomis paslaugomis naudojasi apie pusė visų abonentų (virš 500 000). Tikėtina, kad kitų šiuo metu veikiančių judriojo ryšio operatorių turimais 900/1800 MHz radijo dažniais teikiamomis paslaugomis naudojasi dar didesnis abonentų skaičius. Atsižvelgiant į tai, manome, kad pakankamą aukciono dalyvio patirtį rodytų ne mažiau kaip 200 000 abonentų, kuriems tiekiamos Apraše nurodytos paslaugos, aptarnavimas bei paslaugų teikimas jiems.

8. **Dėl LTE radijo dažnių resursų.** Mūsų nuomone, suteikiant Apraše nurodytus radijo dažnius, reikia atsižvelgti ir į šiuo metu elektroninių ryšių rinkos dalyvių turimus radijo dažnius, ypač tuos, kurie yra tinkami LTE technologijai (iki 4 GHz). Manome, kad nei vienas rinkos dalyvis neturi įgyti pranašumo, turėdamas ženkliai daugiau radijo dažnių resursų, tinkamų LTE technologijai, kuri bent artimiausius 10 metų laikytina prioritetine visiems operatoriams, teikiantiems judriojo ryšio paslaugas. Siūlome nustatyti, kad nei vienas operatorius, turintis radijo dažnius, tinkamus teikti judriojo ryšio paslaugas LTE technologijos pagrindu, neturėtų jų daugiau nei 30 procentų daugiau nei kiti rinkos dalyviai.

9. **Dėl aukciono procedūrų.** Šiuo metu Aprašas nenumato detalios procedūros kaip bus vykdomas aukcionas – nenumatyta etapų periodiškumas bei dažnumas. Manome, kad nuo to gali priklausyti vienokia ar kitokia dalyvavimo aukcione strategija, todėl būtų tikslinga numatyti kokiu laiku (pvz. savaitės dienomis) vykdomi aukciono etapai, tuo pačiu paliekant galimybę aukciono komisijai nuspręsti dėl konkrečių etapų vykdymo datos pakeitimo, jei toks poreikis atsirastų. Siekiant, kad aukcionas įvyktų ir jo rezultatai paaiškėtų kuo operatyviau, siūlome apsvarstyti galimybę aukciono etapus vykdyti Tarnybos patalpose tam tikromis valandomis kiekvieną darbo dieną.

10. **Dėl aukciono pabaigos.** Aprašo 53 punkte numatyta, kad jei didžiausios kainos pasiūlymas dėl tam tikro radijo dažnio blokų paketo pasiekia ribinę kainą, komisija paskelbia kitą aukciono etapą dėl šio radijo dažnių bloko paskutiniu. Aprašo 55 punkte numatyta, kad 53 punkte numatytu atveju įvykus paskutiniam aukciono etapui dėl visų radijo dažnių blokų paketų komisija nustato laimėtojus. Atkreipiame Tarnybos dėmesį į tai, kad Aprašo 53 punktas numato tik aukciono pabaigą dėl tam tikro blokų paketo, kurio kaina pasiekia ribinę kainą (skelbiamas paskutinis aukciono etapas dėl tokio radijo dažnių blokų paketo). Tuo tarpu Aprašo 55 punkte pateikiama nuoroda į 53 punktą ir nurodoma, kad “įvykus paskutiniam aukciono etapui dėl visų radijo dažnių blokų paketų komisija nustato laimėtojus”. Manome, kad tokios šių punktų formuluotės įneša neaiškumo apibrėžiant aukciono pabaigą ir gali

sudaryti prielaidas Aprašo nuostatas traktuoti tokiu būdu, kad keliems aukciono dalyviams aktyviai besivaržant dėl vieno ar dviejų blokų paketų, o kitam aukciono dalyviui pasiūlius pradinę kainą už trečiąjį blokų paketą ir per du aukciono etapus jam neatliekant jokių aktyvių veiksmų nebūtų traktuojama taip, kad aukcionas dėl šio trečiojo blokų paketo būtų laikomas pasibaigusiu. Siūlome Apraše aiškiai nurodyti, kad aukcionas baigiasi vienu metu dėl visų radijo dažnių blokų paketų.

11. **Dėl ribinės kainos ir paskutinio aukciono etapo.** Aprašo 53 p. numatyta, kad tuo atveju, „jeigu aukciono etapo metu didžiausios kainos pasiūlymas dėl tam tikro radijo dažnių bloko paketo pasiekia ribinę kainą, komisija paskelbia kitą aukciono etapą dėl šio radijo dažnių blokų paketo paskutiniu“, tačiau sistemiškai vertinant Aprašo 47.1.3 p. ir 53 p. nuostatas tampa neaišku, ar dalyvis apskritai (taigi, ir paskutiniame etape) turi teisę pateikti ribinę kainą viršijantį pasiūlymą. Tuo atveju, jeigu vieno iš aukciono etapų metu dalyvis pateiks ribinę kainą viršijantį pasiūlymą, komisija, vadovaujantis Aprašo 53 p., turėtų paskelbti dar vieną aukciono etapą, kuris bus laikomas paskutiniu. Tačiau Apraše nėra numatyta, kad šio paskutinio etapo metu bus netaikoma Aprašo 47.1.3 p. nuostata. Kitaip tariant, net ir paskutinio etapo metu pateikti ribinę kainą viršijantys pasiūlymai, vadovaujantis Aprašo 47.1.3 p., bus prilyginti ribinei kainai. Siūlome aiškiai numatyti, kad pasiekus ribinę kainą ir paskelbus kitą aukciono etapą paskutiniu šio paskutinio etapo metu bus netaikoma Aprašo 47.1.3 p. nuostata.

12. **Dėl kriterijų, pripažįstant aukciono laimėtoją.** Manome, kad paaiškėjus, kad paskutinio aukciono etapo metu keli aukciono dalyviai pateikė vienodus kainų pasiūlymus svarbiausiu kriterijumi turi tapti banko garantijos dydis, o Aprašo 53 punkte nurodytu atveju dalyviams turėtų būti leista padidinti garantinių raštų dydžius iki paskutinio aukciono dėl to radijo dažnių bloko paketo etapo pradžios.

13. **Dėl aukciono datos.** Aprašo 42 punkte numatyta, kad aukciono pradžia skelbiama 2015 m. lapkričio 30 d. Atsižvelgiant į iki šiol buvusių aukcionų praktiką, galima pagrįstai prognozuoti, kad aukcionas baigsis ne anksčiau nei antroje gruodžio mėnesio pusėje ir sutaps su Kalėdinių atostogų laikotarpiu. Visiškai įmanoma, kad tokiu atveju aukcionas gali baigtis ir 2016 m. pradžioje. Tikslesnio įmonės biudžeto sudarymo, vykdymo bei apskaitos tikslais, pageidautume, kad aukcionas baigtųsi ir mokėtina suma už radijo dažnius aukciono laimėjimo atveju paaiškėtų 2015 m. Atsižvelgiant į tai, siūlome, kad aukcionas būtų pradėtas 2015 m. spalio 30 d. Manome, kad Tarnybai Aprašą patvirtinus 2015 m. rugsėjo pabaigoje, liktų pakankamai laiko potencialiems dalyviams tinkamai pasiruošti aukcionui bei pateikti reikalingus dokumentus.

14. **Kiti susiję klausimai.** Aukščiau aptartos Aprašo nuostatos ir su telekomunikacijų rinka susiję Lietuvos valstybės institucijų veiksmai kelia grėsmę sąžiningai konkurencijai, rodo neteisėtos bei su vidaus rinka nesuderinamos valstybės pagalbos teikimą konkrečiam valstybės valdomam subjektui – LRTC. Būtė Lietuva nuomone, valstybės institucijos negali atlikti neteisėtos intervencijos į itin konkurencingą rinką, pasižymintį aukšta teikiamų

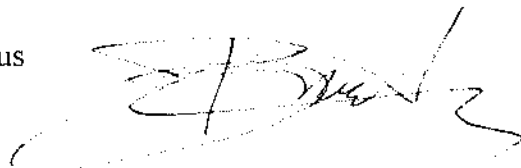
paslaugų kokybe ir itin žemomis kainomis vartotojams. Sąmoningas Aprašo nuostatų pritaikymas LRTC, taip pat LRTC priklausančių statinių pardavimas kartu su valstybinės žemės nuoma, kryžminis LRTC veiklų subsidijavimas ir planuojamas LRTC telekomunikacijų infrastruktūros vystymas per su LRTC susijusią viešąją įstaigą „Placiajuostis internetas“ – tik dalis valstybės institucijų veiksmų, patvirtinančių neteisėtai teikiamą valstybės pagalbą.

Jei valstybės pagalbos faktas bus patvirtintas ir Europos Komisija tokią valstybės intervenciją į rinką pripažins neteisėta, kils grėsmė ne tik atliktoms investicijoms, bet bus padaryta žala visai telekomunikacijų rinkai, vartotojams ir viešajam interesui. Tokiu atveju LRTC turėtų grąžinti neteisėtai gautą valstybės pagalbą, o tai reikštų leidimų naudoti dažnius galiojimo panaikinimą, infrastruktūros plėtros sustabdymą, keltų grėsmę, kad vartotojams tam tikrą laiką gali būti neteikiamos viešojo judriojo ryšio paslaugos.

Be to, tai lemtų valstybės atsakomybę tiek dėl Europos Sąjungos teisės pažeidimų, tiek dėl telekomunikacijų rinkos dalyviams padarytos žalos. Tokie veiksmai, Bitė Lietuva nuomone, nesuderinami nei su vidaus rinka, nei su poreikiu užtikrinti viešojo judriojo ryšio paslaugų teikimą vartotojams kuo mažesnėmis sąnaudomis ir garantuojant itin aukštą konkurencingumo lygį, prieštarauja gero viešojo administravimo principams, Įstatymo bei KĮ nuostatoms.

Viliamės konstruktyvaus tolesnio bendradarbiavimo. Kilus poreikiui, esame pasiruošę Jums pateikti išsamesnę informaciją dėl mūsų nurodytų pasiūlymų.

Tinklo direktorius



Gintas Butėnas